

RES Midden-Holland

Gebiedsbeschrijving **Waddinxveen Knoop A12/A20/N457**

Gemeente Waddinxveen

Type zoekgebied: Langs infrastructuur / Landschapstype: Droogmakerij Veen
Oppervlakte zoekgebied: 28 hectare

Landschapskenmerken

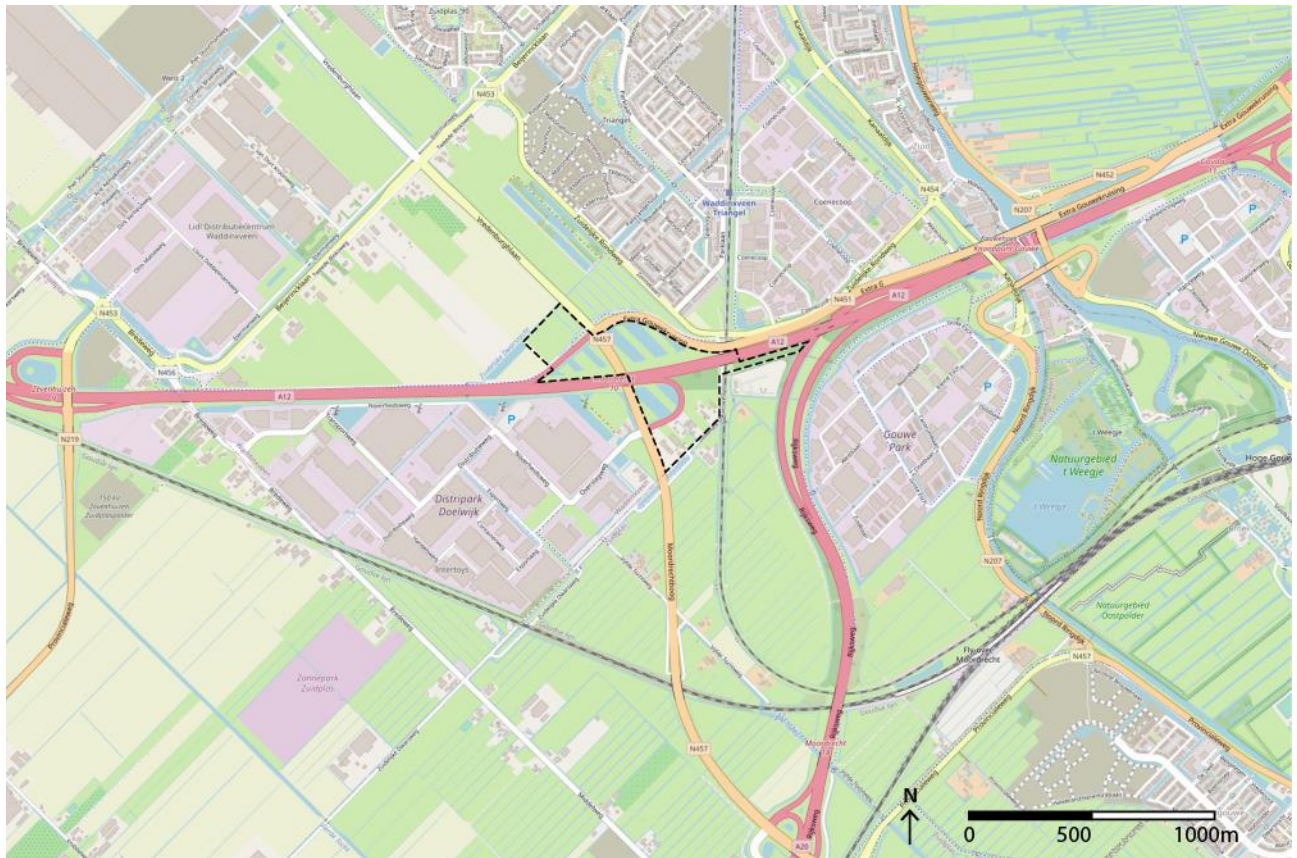
Afb. Foto's van de locatie en directe omgeving

Algemene landschappelijke kenmerken op hoofdlijn

Het gebied ligt in de droogmakerij Zuidplaspolder maar dat is niet tot slecht beleefbaar. Het oogt als 'infrabundel' in een werkgebied van loodsen, windmolens en bedrijventerreinen.

Dit deel van de droogmakerij heeft weinig veenresten in de ondergrond, waardoor grootschalige bedrijvigheid zich er makkelijker kon vestigen. Alleen ten noordenwesten van de knoop op de afslag van de A12 is het droogmakerijlandschap nog herkenbaar. Binnen de knoop heeft het gebied een natuurlijke inrichting met een afwisseling van groen (voornamelijk riet, wilgen en braam) en waterbergingen.

Locatiekaart

Afb. Locatie (stippellijn) van het zoekgebied in de huidige situatie

Het gebied wordt ingekaderd door de A12, A20, N457 (Moordrechtboog), de Zuidelijke Dwarsweg en de spoorlijnen Gouda - Den Haag en Gouda - Alphen a/d Rijn, met uitzondering van het gebied ten noordwesten van de afrit van de A12 tegen de Vredenburglaan. Langs de Zuidelijke Dwarsweg bevinden zich enkele bedrijven met bedrijfswoningen, de gronden zijn in eigendom van verschillende particulieren.

Landschappelijke kenmerken en waarden

De hieronder beschreven landschapkenmerken en waarden zijn gebaseerd op de methode 'landschap en duurzame energie' van het rijk, het provinciale gebiedsprofiel en de cultuurhistorische waardenkaart. Deze beschrijvingen zijn toegespitst op het zoekgebied en vormen de toelichting op de context waarin zon-op-land al dan niet wordt gerealiseerd. Deze kenmerken en waarden zijn de basis en als zodanig vertaald in de 'Gebiedsspecifieke inpassingsvoorwaarden' in het tweede deel van deze gebiedsbeschrijving.

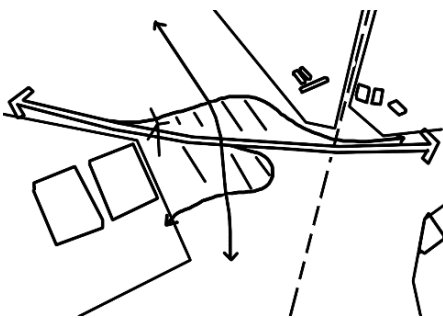
De randen van de knoop zijn hard en bebouwd. Het snelweglandschap en de windmolens, geluidsschermen, woongebieden en bedrijventerreinen domineren waardoor het vooral wordt ervaren als 'werkgebied'. De natuurlijke invulling van de knoop volgt nog wel de richting van het oorspronkelijke verkavelingspatroon. Het patroon is echter slecht herkenbaar vanwege geluidsschermen maar ook opgeschoten riet en wilgen. Alleen vanaf de afrit naar de N451 is de afwisseling van water en natuurstroken goed te beleven.

Afb. Landschappelijke kenmerken Gebiedsprofiel Bentwoud-Rottemeren-Zuidplas: Van links naar rechts: Droogmakerij als herkenbare eenheid; Werkgebieden met karakter; Kwaliteit in dorpsgebied.

Afb. Landschappelijke kenmerken Gebiedsprofiel Bentwoud-Rottemeren-Zuidplas: Van links naar rechts: Weg door stad en land; Doorsnijdend spoor; Water als structuurdrager.

De ambities uit het Provinciale Gebiedsprofiel Bentwoud-Rottemeren-Zuidplas aangaande dit onderwerp zijn:

Werkgebied.

- Aan de snelwegen is de rand onderdeel van de schaal en orde van de snelweg (en bedrijventerreinen en windmolens), dit gebied leent zich niet kleinschalige oplossingen.
- Landschappelijke structuren en routes zijn aanleiding voor de inrichting van het terrein en de rand. Hoewel, als deze slecht beleefbaar zijn wordt voorkeur gegeven aan een verheven schaal en aanpak.

Het spoor doorkruist de snelweg ten oosten van de knoop waardoor de A12 hier wordt opgetild. De taluds aan de zuidzijde van de A12 zijn grotendeels beplant met bosschages. De taluds aan de noordzijde zijn niet beplant. Vanwege opgaande vegetatie en geluidsschermen blijft het zicht op het omliggende gebied beperkt.

Natuur en ecologische waarden

De knoop is ingericht volgens het kavelpatroon met afwisselende lijnen van water en plas-dras percelen met ruigte (riet en braam) en struwelen (wilgenbosjes). De natuur is niet opgenomen in het Natuurbeheerplan 2024 van de Provincie Zuid-Holland. Wel is het een zoekgebied voor water en klimaat, en kan zo mogelijk bijdragen aan maatregelen die klimaatverandering tegengaan of de gevolgen van klimaatverandering opvangen, zoals waterberging.

<https://atlas.zuid-holland.nl/GeoWeb56/index.html?viewer=Natuurbeheerplan>

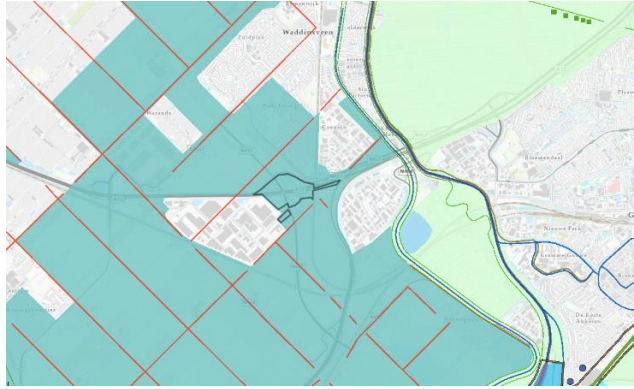
Recreatie waarden

Voor fietsers en voetgangers is het gebied slecht tot niet bereikbaar vanwege de omliggende wegen. Het fietsknooppunten netwerk loopt ten oosten van het gebied onder de snelweg door. Ten noorden beperkt een geluidswal het zicht op de knoop vanaf het fietspad en ten zuiden wordt het zicht beperkt door aanliggende agrarische bedrijven.

Cultuurhistorische waarden

In de 19^e eeuw werd de Zuidplas drooggelegd. Het rechthoekige netwerk van wegen, tochten en kavels is georiënteerd op de lijn tussen de kerken van Moerkapelle en Moordrecht. De Zuidpolderplas werd ruimtelijk ingedeeld volgens een orthogonaal patroon met een raster van 800x800 meter. Dit grid werd verder verfijnd aan de hand van een rationeel verkavelingspatroon met kavels van 40x800m. Deze oorspronkelijke verkavelingsstructuur in de knoop is op kaart terug te herkennen maar in het gebied slecht beleefbaar.

Omschrijving van de landschapselementen in het gebied uit de CHW Provincie Zuid-Holland:

- Droogmakerij
- Wegen- en waterpatroon

- Zeer hoge waarde
- Hoge waarde
- Redelijk hoge waarde
- Zeer hoge waarde
- Hoge waarde
- Redelijk hoge waarde

Afb. Cultuurhistorische Waardenkaart Zuid-Holland; Landschappelijke kenmerken (links) en Landschappelijke waarden (rechts) uit CHW Provincie Zuid-Holland

Droogmakerij

De droogmakerijen zijn oorspronkelijk veenplassen, die van de 17^e tot in de 20^e eeuw zijn drooggemaakt. Ze worden over het algemeen gekenmerkt door een zeer regelmatige stroken verkaveling en een ligging van de boerderijen langs de rand of op het 'oude' land (het 'bovenland'). Daarnaast kan het hoogteverschil met omringend, niet afgegraven gebied (de veenontginningen) zeer opvallend zijn. Het verschil kan oplopen tot meer dan vier meter.

Landverkeer

Het hoofdpatroon van oude wegen in de droogmakerijen.

In de nabije omgeving van het gebied bevinden zich geen objecten met cultuurhistorische waarden.

Archeologische kenmerken en waarden

- Oude zeeafzettingen met veen
- Komafzettingen met veen
- Oude stroomgordels en geulafzettingen

- Redelijke tot hoge trefkans op archeologische sporen

Afb. Archeologische kenmerken (links) en Archeologische waarden (rechts) uit CHW Provincie Zuid-Holland

Tussen maaiveld tot dieper dan 5 meter zijn oude stroomgordels en geulafzettingen aanwezig. Op het maaiveld bevindt zich voornamelijk Oude Zee afzettingen met Veen. Ter plaatse van de oude stroomgordels en geulafzettingen is een redelijk tot hoge trefkans op archeologische sporen. Omschrijving van de landschapselementen in het gebied uit de CHW Provincie Zuid-Holland:

Stroomgordels/geulafzettingen

Stroomgordels/geulafzettingen, incl. crevassen redelijk hoog tot hoog; In de Kenmerkenkaart wordt in deze eenheid onderscheid gemaakt in drie diepteklassen waarop deze waarde bereikt kan worden. Aanvullend geldt de verwachting dat de ondiep gelegen stroomgordels een hogere dichtheid aan bewoningssporen hebben, terwijl daarentegen de dieper gelegen stroomgordels een lagere dichtheid

aan bewoningssporen hebben. De redelijk hoog tot hoge verwachting geldt ook voor de buffers die aan weerszijden van de stroomgordels en geulafzettingen beneden 3 m – maaiveld voorkomen.

Zeeafzettingen overig

Alle overige Zeeafzettingen met Veen krijgen een lage tot zeer lage waardering vanwege de uiterst lage trefkans op archeologische sporen die met bewonings- of landgebruiksmogelijkheden samenhangen.

Komafzettingen

Alle komafzettingen met veen krijgen een lage tot zeer lage waardering vanwege de uiterst lage trefkans op archeologische sporen die met bewonings- of landgebruiksmogelijkheden samenhangen.

Het zoekgebied zelf heeft overwegend een middelhoge archeologische verwachting. Er geldt hier een onderzoeksplicht voor plangebieden gelijk aan of groter dan 1.000 m² en ingrepen dieper dan 2,5 m beneden maaiveld.

https://pzh.b3p.nl/viewer/app/Cultuur_historische_atlas

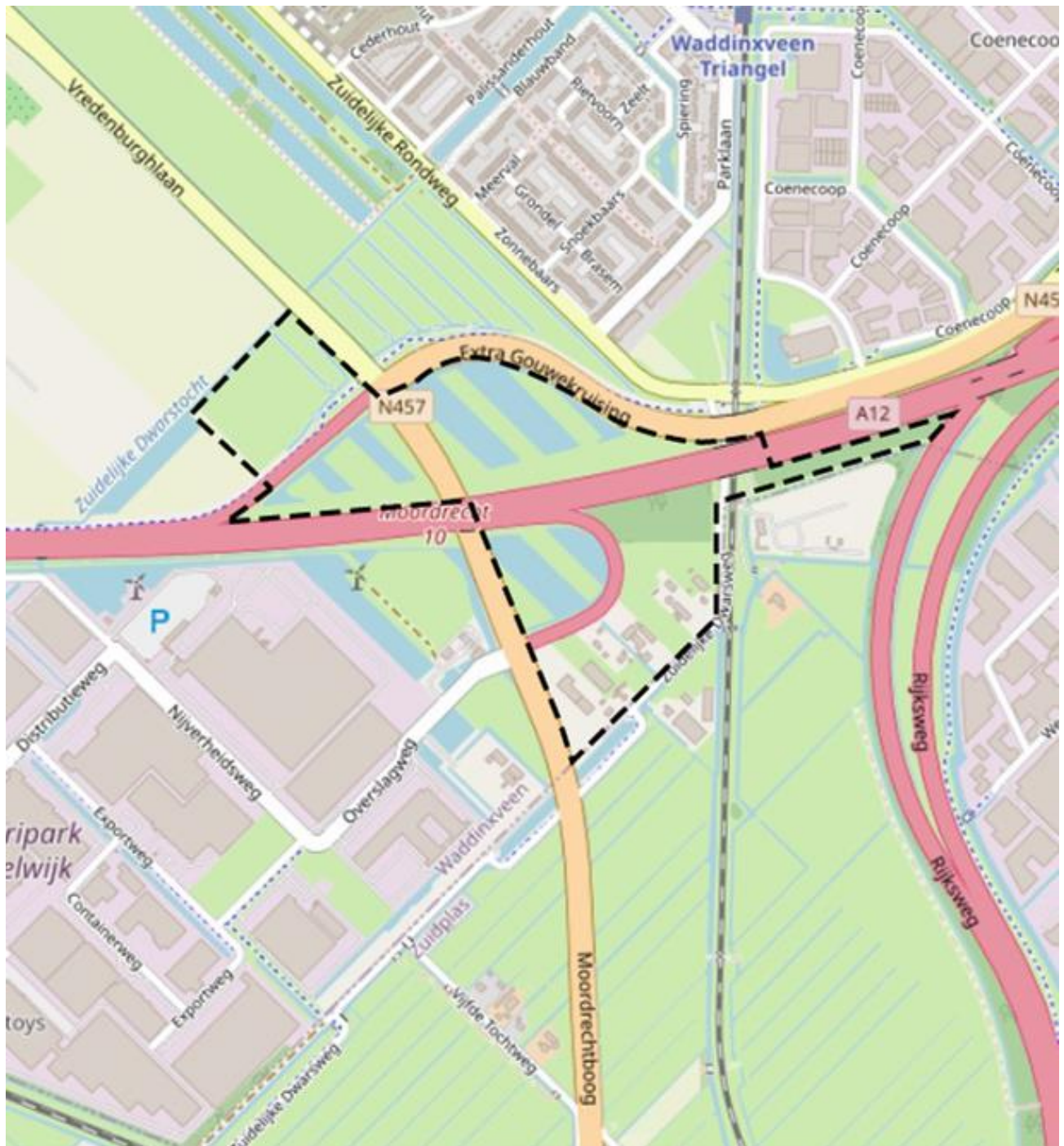
<https://atlas.odmh.nl/html5viewer/index.html?viewer=Atlas.Atlas&layerTheme=Archeologie>

Gebiedsbeschrijving Waddinxveen Knoop A12/A20/N457

Gemeente Waddinxveen

Type zoekgebied: Langs infrastructuur / Landschapstype: Droogmakerij Veen
Oppervlakte zoekgebied: 28 hectare

Gebiedsspecifieke inpassingsvoorwaarden

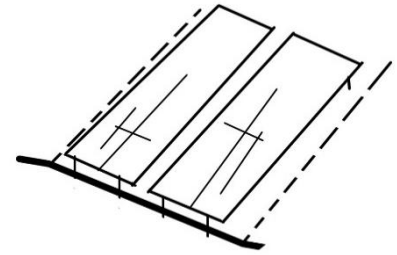

Afb. Zoekgebied met weergave van kansenscoringsresultaat

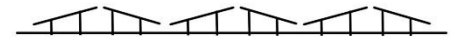
De Gebiedsspecifieke inpassingsvoorwaarden zijn leidend voor het inrichtingsvoorstel van een zon-op-land initiatief voor deze locatie. De inpassingsvoorwaarden zijn gebaseerd op de landschappelijke kenmerken en waarden zoals beschreven in het eerste deel van deze gebiedsomschrijving.

Configuratie

- Ontwikkelingen worden geïntegreerd ontworpen met de vorm en inrichting van het knooppunt.
- Optimale benutting met PV-opstellingen in de gefragmenteerde tussenruimtes van het knooppunt wordt nagestreefd. Daarbij wordt het geheel van de beschikbare ruimte van land, taluds en mogelijk wateroppervlakte als eenheid ingericht.
- De configuratie op deze door infrastructuur gekenmerkte locatie kan een zeer architectonisch eigen ontwerp in lay-out en vorm krijgen, die passend is bij de vormtaal en uitstraling van het knooppunt.
- Hoogteverschillen in het terrein kunnen benut worden, maar ten alle tijden moet inzichtelijk zijn dat geen hinder aan het verkeer wordt toegebracht in de vorm van zichtbelemmering, schittering of reflectie en hoge mate van afleiding. De verkeersveiligheid staat ten alle tijden voorop.
- PV-opstellingen zijn niet vastgesteld op een maximale hoogte, anders dan passend bij de directe omgeving en de vereiste omtrent veiligheid voor het verkeer. Afwisselende hoogtes van constructies zijn mogelijk.

PV-opstellingen op taluds en hoogteverschillen van het knooppunt benutten

Optimale benutting van het beschikbare oppervlak

Begrenzing, afscherming en landschapskwaliteit

- Afstand tot de weginfrastructuur tot de PV-opstellingen dient minimaal 10 meter te zijn.
- Beperkt de hoeveelheid hekwerk en afrastering zo veel als mogelijk. Waar toegankelijkheid kan worden beperkt met sloten heeft dat de voorkeur.
- Wanneer hekwerken (moeten) worden gebruikt is een integrale benadering in de vormgeving met oog voor ruimtelijke kwaliteit en architectonische eenheid met het geheel van belang.
- De totale wateroppervlakte mag niet worden verkleind.
- Drijvende PV-opstellingen zijn hier mogelijk.

Voorkom hekwerk en afrastering, los op met brede sloten

Techniek en installatie

- Transformatorhuisjes hebben een rustige en ingetogen vormgeving en worden ruimtelijk logisch en uit het zicht geïntegreerd in het veld. Plaatsing gebeurt binnen het veld met een maximale hoogte van 150 cm boven het huidige maaiveld.
- Er wordt één type paneel toegepast in het gehele project.
- Toegang en verkeersontsluiting van terrein nader te bepalen in overleg met de Gemeente, Provincie en Rijkswaterstaat: bij voorkeur zoveel mogelijk gebruiken maken van reeds aanwezige verharding waar dat kan.

Planproces en communicatie

- Uitwerking altijd in samenspraak met gemeente en wegbeheerders.

Beheer

- In het beheerplan wordt ook de monitoring en wijze van eventueel herstel van aangetaste landschaps- natuur- en biodiversiteitswaarden gegeven.

Meekoppelkansen

- De natuurwaarden en bodemkwaliteit zouden kunnen worden verbeterd door bijvoorbeeld natuurvriendelijke oevers aan te leggen in samenspraak met het waterschap.
- Eventuele waterbergingsopgaven kunnen gebruikt worden om de landschappelijke structuur te versterken, bijvoorbeeld door

watergangen te verbreden of het waterpeil te verhogen in
samenspraak met het waterschap.

Aanvullende bronnen:

- LED Methode Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE):
<https://www.cultureelerfgoed.nl/onderwerpen/energie-en-landschap/energiemaatregelen-inpassen-met-oog-voor-het-landschap>
- De gedragscode Zon-op-Land van de solar sector:
<https://www.hollandsolar.nl/uploads/files/gedragscode-zon-op-land.pdf>

Stichting Dorp, Stad & Land is sinds 1929 een onafhankelijke kennispartner van gemeenten in Zuid- en Zuidwest-Nederland. Dorp, Stad & Land toetst, onderzoekt, adviseert en inspireert op het gebied van architectuur, erfgoed, stedenbouw en landschap. Met een deskundig team van ruim zeventig adviseurs zet de organisatie zich in bij ca. zestig gemeenten voor het publieke belang van een aangename en aantrekkelijke leefomgeving.